

Van Tim Keller verschenen

In alle redelijkheid – Christelijk geloof voor welwillende sceptici

De vrijgevige God – Recht naar het hart van het christelijk geloof

Namaakgoden – De lege beloften van geld, seks en macht
en de enige werkelijke hoop

Ruim baan voor gerechtigheid – Rechtvaardig worden door Gods genade

Kruistocht – Het leven van koning Jezus

Bevrijd van je zelf – De weg naar echte christelijke blijdschap

Het huwelijk – Gods wijsheid over gevende liefde

Goed werk – Ons dagelijks werk en Gods plan voor de wereld

Centrum-Kerk – Het evangelie midden in je stad

Galaten – Om te lezen, te leren, te leiden

Aan Gods hand door pijn en lijden

Ontmoetingen met Jezus – Onverwachte antwoorden op grote levensvragen

Rechters – Om te lezen, te leren, te leiden

Bidden – Vertrouwelijke omgang met de ontzagwekkende God

Preken – Geloof overbrengen in een sceptische tijd

Romeinen 1-7 – Om te lezen, te leren, te leiden

Psalmendagboek – Een jaar lang leven met de liederen van Jezus

Tim Keller
samen met Kathy Keller

PSALMEN- DAGBOEK

Een jaar lang
leven met de
liederen van Jezus

 Uitgeverij Van Wijnen - Franeker

© 2015 Timothy Keller en Kathy Keller

Oorspronkelijke uitgever Viking, een imprint van Penguin Random House LCC, 375 Hudson Street, New York, New York 10014, U.S.A.

Oorspronkelijke titel *The Songs of Jesus – A Year of Daily Devotions in the Psalms*

© 2016 Nederlandse vertaling: Uitgeverij Van Wijnen, Postbus 172, 8800 AD Franeker
www.uitgeverijvanwijnen.nl

De Bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan *De Nieuwe Bijbelvertaling*,

© Nederlands Bijbelgenootschap 2004.

Vertaling Heleen Sytsma

Ontwerp omslag en binnenwerk Ontwerpbureau Garage/BNO, Kampen

ISBN 978 90 5194 552 2

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Opgedragen aan de familie Midwood

Louise

Jesse, Meg en Abby,

En ter nagedachtenis aan onze dierbare vriend David (1949-2014),

Echtgenoot, vader, grootvader, vriend, mentor

En dienaar van het evangelie

Die nu uit volle borst samen met Jezus aan het zingen is

Introductie

De psalmen vormen de door God geïnspireerde gezangenbundel, bedoeld om in de publieke samenkomsten van het oude Israël God mee te aanbidden (1 Kronieken 16:8-36). Omdat de psalmen niet gewoon gelezen maar gezongen werden, drongen ze door in de gedachten en de verbeelding van de mensen zoals alleen muziek dat kan. Het hart en de verbeelding van de gemiddelde Israëliet waren er zo mee verzadigd dat toen Jezus Jeruzalem binnenreed de menigte hem eigenlijk vanzelf spontaan begroette met het opzeggen van een regel uit een psalm (Marcus 11:9; Psalm 118:26).

De eerste christenen zongen en baden de psalmen ook (Kolossenzen 3:16; 1 Korintiërs 14:26). Toen Benedictus zijn kloosters stichtte, stelde hij in dat de psalmen allemaal minstens een keer per week gezongen, gelezen en gebeden moesten worden. Gedurende de middeleeuwen waren de psalmen voor de meeste christenen in de praktijk het bekendste gedeelte van de Bijbel. Het Psalmboek was hoogstwaarschijnlijk het enige deel van de Bijbel dat een leek in zijn bezit had. Ten tijde van de reformatie speelden de psalmen een heel belangrijke rol in de hervorming van de kerk. Maarten Luther gaf als aanwijzing dat 'heel het Psalmboek, lied voor lied, in gebruik diende te blijven'.¹ Calvijn schreef: 'Het plan van de heilige Geest [was] ... aan de kerk een goed bruikbare gebedsvorm te geven.'²

Alle theologen en kerkleiders zijn er altijd van overtuigd geweest dat de psalmen steeds opnieuw gebruikt behoren te worden tijdens de dagelijkse omgang van elke christen met God en tijdens de openbare eredienst. We moeten de psalmen niet gewoon maar lezen; we moeten ons erin onderdompelen zodat ze de manier waarop we met God omgaan sterk beïnvloeden. De psalmen zijn de door God gewezen weg om godvruchtig te leren leven voor hem.

Waarom? Eén reden is dat ze een 'minibijbel' vormen, zoals Luther het noemde. Ze geven een overzicht van de heilsgeschiedenis van de schepping via de wetgeving op de berg Sinaï, de dienst in de tabernakel en de tempel tot aan de ballingschap wegens ontrouw, en ze wijzen naar voren, naar de komende messiaanse bevrijding en het herstel van alle dingen. Ze behandelen de leerstukken van de openbaring (Psalm 19),

over God (Psalm 139) en over de menselijke natuur (Psalm 8) en de zonde (Psalm 14).

De psalmen zijn echter meer dan alleen maar een instrument voor theologisch onderwijs. Een van de kerkvaders uit de oudheid, Athanasius, schreef: 'Wat jouw specifieke nood of moeite ook is, in een en hetzelfde boek [de psalmen] kun je bewoordingen vinden die daarbij passen, zodat je ... leert op welke manier jouw kwaal genezen kan worden.'³ Je komt iedere levenssituatie tegen in het boek van de Psalmen. Psalmen bereiden je voor op iedere mogelijke geestelijke, sociale en emotionele situatie en bieden je daar training voor – ze laten je zien wat voor gevaren er zijn, wat je altijd in je achterhoofd moet houden, hoe je je moet opstellen, hoe je er tegen God over moet praten, en hoe je van God de hulp kunt krijgen die je nodig hebt. 'Ze plaatsen hun onmiskenbare opvatting van de grootheid van de Heer naast onze situaties, zodat we de dingen beter in het juiste perspectief kunnen gaan zien.' Alle aspecten en omstandigheden van het leven worden 'gebracht in de aanwezigheid van de Heer, en geplaatst in de context van wat er waar is over hem'.⁴ Psalmen zijn daarom niet slechts een ongeëvenaard basisleerboek maar ook een medicijnkast voor het hart en de best mogelijke praktische richtlijn voor het leven.

Door de psalmen een 'medicijn' te noemen probeer ik recht te doen aan datgene wat ze enigszins onderscheidt van andere delen van de Bijbel. Ze zijn geschreven om gebeden, opgezegd en gezongen te worden – om *gedaan* en niet slechts om gelezen te worden. Theoloog Gordon Wenham concludeert dat een regelmatig gebruik ervan een 'uitvoerende handeling' is 'die iemands relatie [met God] verandert op een andere manier dan enkel en alleen luisteren dat doet'.⁵ In zekere zin behoren we de psalmen op te nemen in onze eigen gebeden, of misschien onze eigen gebeden op te nemen in de psalmen, en zo naar God toe te gaan. Door dat te doen hebben de psalmen rechtstreeks betrekking op veranderingen in gedrag, toewijding, beloften en zelfs emoties van de spreker. Als we, bijvoorbeeld, Psalm 139:23-24 niet slechts lezen – 'doorgrond mij, God, ... peil mij, ... zie of ik geen verkeerde weg ga' – maar bidden, dan nodigen we God uit om onze motieven tegen het licht te houden en we stemmen expliciet in met de manier van leven waartoe de Bijbel oproept.⁶

De psalmen brengen ons ertoe om te doen wat de psalmdichters doen – onszelf toewijden aan God door middel van geloften en belof-

ten, op God vertrouwen door middel van smeekbeden en uitingen van aanvaarding, troost zoeken bij God door middel van jammerklachten en geklaag, genade vinden bij God door schuldbelijdenis en bekering, nieuwe inzichten en perspectieven verwerven van God door meditatie, herinneringen en bespiegelingen.

De psalmen helpen ons ook om God te zien – God, niet zoals we wel zouden willen of hopen dat hij was maar zoals hij zichzelf daadwerkelijk openbaart. De beschrijvingen van God in het psalmboek zijn vele male rijker dan mensen zouden kunnen bedenken. Hij is heiliger, wijzer, vreeswekkender, tederder en liefdevoller dan wij ons ooit van hem zouden kunnen voorstellen. De psalmen openen nieuwe werelden voor ons en toch leiden ze ons naar de God die werkelijk bestaat. Dat leidt tot een ongekennde mate van realiteit in ons gebedsleven. 'Aan onszelf overgeleverd bidden we tot een of andere god die zegt wat wij graag willen horen, of tot dat onderdeel van God dat we kunnen begrijpen. Maar waar het om gaat is dat we spreken tot de God die tot ons spreekt, en dat dat betrekking heeft op alles wat hij tegen ons zegt ... Wat wezenlijk is bij het bidden is niet dat we leren om onszelf uit te drukken maar dat we leren om antwoord te geven aan God.'⁷

Vooraf brengen de psalmen ons, gelezen in het licht van heel de Bijbel, bij Jezus. De psalmen waren Jezus' liedboek. De gezangen die Jezus bij het laatste avondmaal zong (Matteüs 26:30; Marcus 14:26) zullen het *hallel* geweest zijn, Psalm 113-118. Sterker nog, er is alle reden om te geloven dat Jezus alle psalmen gezongen heeft, voortdurend, zijn leven lang, en dat hij ze dus allemaal uit het hoofd kende. Het is het Bijbelboek waar hij meer uit citeert dan uit welk ander boek dan ook. Maar de psalmen werden niet gewoon gezongen door Jezus; ze gaan ook over hem, zoals we in dit boek steeds weer zullen zien.

De psalmen zijn dus werkelijk de liederen van Jezus.

Hoe dit boek is opgebouwd

Dit boek is een Bijbels dagboek dat de lezer in 365 dagen meeneemt door elk vers van het boek van de Psalmen. Tot op zekere hoogte hoeft er van de psalmen geen Bijbels dagboek gemaakt te worden – ze zijn het goddelijk geïnspireerde Bijbelse dagboek.

Veel mensen vinden moderne Bijbelse dagboeken veel te opgewekt van toon of veel te leerstellig of te mystiek omdat ze het perspectief en de ervaring van slechts één menselijke auteur weerspiegelen. De psalmen daarentegen geven ons een scala aan goddelijk geïnspireerde stemmen – allerlei mensen met een verschillend temperament, met verschillende ervaringen. Geen enkel ander Bijbelboek kan het evenaren als basis voor dagelijks gebed. In het Nieuwe Testament komen we Jezus natuurlijk veel explicieter en rechtstreeks tegen, maar tegelijk is geen enkel onderdeel van het Nieuwe Testament werkelijk geschreven als een cursus theologisch bidden die je helpt om met elke mogelijke persoonlijke situatie om te gaan in het licht van de waarheid over God.

Dus de psalmen zijn al Gods Bijbelse dagboek. Toch hebben de meesten van ons de hulp van een gids nodig op onze eerste paar reizen door het psalmboek. Nogal wat psalmen hebben een ingewikkelde historische inhoud en zijn moeilijk te begrijpen, zelfs als je ze een aantal keer gelezen hebt. We kunnen een tekst niet bidden als we hem uitermate verwarrend vinden.

Elk onderdeel van het dagboek biedt een dagelijkse psalmlezing. Daarna komt er een korte meditatie over de betekenis van de psalm en een gebed dat je helpt om de psalm werkelijk in je hart te gebruiken en als manier om naar God toe te gaan. De gebeden moeten worden opgevat als ‘invoegstroken’, niet als complete gebeden. De lezer kan het beste de richting inslaan die het gebed opgaat en dan doorgaan, waarbij elk gebed aangevuld wordt met specifieke persoonlijke beden. Ook moet het gebed altijd in Jezus’ naam gebeden worden (Johannes 14:13).

We hebben dit Bijbelse dagboek zo opgebouwd dat het op drie verschillende manieren gebruikt kan worden. De eenvoudigste manier is het langzaam lezen van de psalm en de meditatie, en dan het langzaam bidden van het gebed om zo zelf de psalm te gaan bidden. De gebeden bieden de gelegenheid om door te gaan met bidden tot God over alles

wat je op je hart hebt en persoonlijke dingen waar je die dag mee te maken hebt. Dit zou niet meer dan een kwartiertje moeten kosten.

De tweede manier om het Bijbelse dagboek te gebruiken is de tijd nemen om alle Schriftverwijzingen op te zoeken die in de meditatie opgenomen zijn, soms ook in het gebed. Wat er in de meditaties gezegd wordt kun je ook begrijpen zonder die verwijzingen, maar als je ze opzoekt en leest, zal het je begrip van de betekenis van de psalm enorm vergroten, en wellicht wordt je gebed er ook door verrijkt.

De derde manier om het Bijbelse dagboek te gebruiken is dat je er een schrift bij gebruikt. Lees het psalmgedeelte langzaam twee keer. Stel dan drie vragen en schrijf je antwoorden op:

- Aanbidden* – wat heb je over God geleerd waarvoor je hem zou kunnen prijzen of danken?
- Belijden* – wat heb je over jezelf geleerd waarvan je je zou kunnen bekeren?
- Verlangen* – wat heb je over het leven geleerd waar je naar zou kunnen streven, om zou kunnen vragen en naar zou kunnen handelen?

Als je deze drie vragen eenmaal beantwoord hebt, dan heb je zelf over de psalm gemediteerd. Lees nu de meditatie in het boek en verwerk de inzichten daarvan in je eigen aantekeningen. Maak ten slotte van je meditatie – die al opgebouwd is uit aanbidding, schuldbelijdenis en verlangen – een persoonlijk gebed, waarbij je de ‘invoegstrook’ van het afgedrukte gebed ook gebruikt. Hiermee kom je op het diepe niveau van de wijsheid en de inzichten die de psalmen te bieden hebben.

Je bent klaar voor je jaar met dit Bijbelse dagboek. ‘Moge God u een geest van inzicht schenken in wat geopenbaard is, opdat u hem zult kennen’ (Efeziërs 1:17).

1 januari

LEES Psalm 1. ¹ Gelukkig de mens die niet meegaat met wie kwaad doen, die de weg van zondaars niet betreedt, bij spotters niet aan tafel zit, ² maar vreugde vindt in de wet van de HEER en zich verdiept in zijn wet, dag en nacht. ³ Hij zal zijn als een boom, geplant aan stromend water. Op tijd draagt hij vrucht, zijn bladeren verdorren niet. Alles wat hij doet komt tot bloei. ⁴ Zo niet de wettelozen! Zij zijn als kaf dat verwaait in de wind. ⁵ Wettelozen houden niet stand waar recht heerst, zondaars niet in de kring van de rechtvaardigen. ⁶ De HEER beschermt de weg van de rechtvaardigen, de weg van de wettelozen loopt dood.

HET WOORD VOEDT ONS. Psalm 1 is de toegangspoort tot de rest van de psalmen. De 'wet' is heel de Bijbel, 'je erin verdiepen' is erover mediteren, nadenken over de betekenis ervan voor heel je leven, en 'er vreugde in vinden' betekent dat je je niet alleen maar houdt aan wat God gebiedt maar dat je ervan houdt. Dus weten hoe je over de Bijbel moet mediteren en er je vreugde in vinden is het geheim voor een relatie met God en voor het leven zelf. Aan opvattingen die haaks staan op Gods Woord heb je in tijden van nood totaal geen houvast. Gods Woord geeft ons de veerkracht van een boom die geplant is aan een waterstroom die nooit opdroogt.

Gebed

Heer van het Woord, laat me niet verleid worden door de wereld – ofwel door naïef met de grote massa mee te gaan ofwel door verbitterd en cynisch te worden. Help me om over uw Woord te mediteren, net zolang tot ik er mijn vreugde in vind. Geef dat ik vaststa en tevreden ben, ongeacht de omstandigheden waarin ik verkeer. Wat heb ik dat nodig! Amen.

2 januari

LEES Psalm 2:1-4. ¹ Waartoe leidt het woeden van de volken, het rumoer van de naties? Tot niets. ² De koningen van de aarde komen in verzet, de wereldmachten spannen samen tegen de HEER en zijn gezalfde. ³ 'Wij moeten hun juk afwerpen, ons van hun boeien bevrijden.' ⁴ Die in de hemel troont lacht, de Heer spot met hen.

GEEN INTIMIDATIE. Elke dag brengen de media wel nieuwe dingen voor het voetlicht om bang voor te zijn. 'Het huidige gezag' (Romeinen 13:1) in de samenleving vertelt ons dat gehoorzaamheid aan God ons bindt en onze vrijheid inperkt. Maar in feite ben je pas werkelijk vrij als je hem dient die ons geschapen heeft. De mensen en machten die het in de wereld voor het zeggen lijken te hebben staan allemaal onder zijn gezag, en er komt een dag waarop ze dat zullen weten. God regeert nog steeds, en bij hem kunnen we schuilen in al onze angst. Dus door de wereld geïntimideerd worden (Psalm 2) is net zo fataal als je er te veel toe aangetrokken voelen (Psalm 1).

Gebed

Heer van de wereld, mensen zijn verontwaardigd dat u het over mensen voor het zeggen hebt. Ik ben bang om over u te spreken omdat ik dan misschien uitgelachen word of mensen boos maak. Maar u laat zich niet intimideren door de 'machten' van deze wereld, en dat zou ik ook niet moeten doen. Leer me de vreugde van gehoorzaamheid en vrijmoedigheid kennen die daarmee gepaard gaat. Amen.